

מעקב הומניטארי

השטח הפלסטיני הכבוש

גיליון 17 ספטמבר 2007

תמצית דו"ח ספטמבר
לקריאת הדו"ח המלא באנגלית פנו לאתר OCHA :

http://www.ochaopt.org/documents/HM_Sep07.pdf

הנושאים העיקריים

המשך הסגר על המעברים לרצועת עזה

גישה ומעברים

מעברי רפיח וקרני סגורים מזה יותר משלושה חודשים. תנועת הסחורות דרך מעברי הרצועה ירדה משמעותית בספטמבר בהשוואה לחודשים הקודמים. בין ה-19 ביוני ל-13 בספטמבר עמד ממוצע המטענים היומי על 106, ומאמצע ספטמבר ירד ל-50 משאיות ביום בלבד. מעבר סופה, שבד"כ עובד חמישה ימים בשבוע, נסגר בספטמבר למשך 16 יום, ובהם 8 ימי חגים יהודיים. מעבר כרם שלום היה פתוח במשך 14 ימים בלבד במהלך החודש.

מנהלת הקישור האזרחי הישראלי דיווחה שהירידה בשעות העבודה נובעת מחג הרמדאן המוסלמי, החגים היהודיים, ובעיקר בשל התקפות של חמושים פלשתינים על המעברים, מתוך הרצועה.

השפעת הסגר

כתוצאה מההגבלות המחמירות על מעברי הרצועה, קיים מחסור בשוק המקומי המשפיע על מספר גדול של מוצרי מזון, בהם פירות, בשר טרי וקפוא, דגים, ירקות קפואים, עוף, אבקת חלב, מוצבי חלב, משקאות ושמן בישול.

ארגון WFP מדווח על התייקרות ניכרת במחירי מוצרי המזון השונים, כתוצאה מההתייקרות בשוק העולמי לצד צמצום היצע הקיים בשל ההגבלות על יבוא סחורות לתוך הרצועה.

בחודש ספטמבר התייקר מחירו של ק"ג בשר טרי ב-25 אחוזים, ומחירו של ק"ג עוף התייקר ב-50 אחוזים.

גישה לשירותי בריאות איכותיים ממשיכה להיפגע כתוצאה מהסגר. חולים פלסטינים שמופנים לקבלת טיפול רפואי מחוץ לרצועת עזה יכולים לעזוב רק דרך מעבר ארז. במהלך חציו השני של חודש ספטמבר הוגשו 274 בקשות לקבלת אישורי מעבר בארז. מתוך 221 בקשות שאושרו, רק 192 חולים מימשו את האישורים בפועל. נתון זה כולל את החולים ואת המלווים שלהם.

בתוך כך, ארגון הבריאות העולמי מודאג ממחסור באספקה רפואית. נכון לעכשיו, 61 פריטים של אספקה רפואית (13 אחוזים מהם תרופות חיוניות שנמצאות ברשימת ה-EDL) אזלו מהמלאי, ו-125 פריטים נוספים נמצאים במלאי מוגבל שיאזל בתוך 2-3 חודשים.

ההכרזה על עזה כעל "ישות עוינת"

ב-19 בספטמבר הכריזה ממשלת ישראל על שורה של צעדים כלכליים סנקציוניים, הכוללים צמצום באספקת החשמל והדלק לרצועת עזה, והגבלה של פעולות המעברים. צעדים אלה ננקטו בתגובה לירי המתמשך של רקטות קסאם ופצצות מרגמה בידי חמושים פלסטינים לעבר ישראל. חברת החשמל הישראלית מספקת במישרין 60 אחוזים מהחשמל של עזה, התשלומים לחברת החשמל הישראלית משולמים מתוך המסים (מע"ם ומכס) שישראל גובה עבור הפלסטינים.

בנוסף לכך, תחנת החשמל של עזה תלויה לחלוטין בדלק שמגיע מישראל, שהאיחוד האירופי משלם בעבורו באמצעות מנגנון ה-TIM (מנגנון [מימון] בינלאומי זמני). הדלק הכרחי לייצור החשמל. אם חברת החשמל הישראלית תפסיק לספק חשמל, וישראל תפסיק למכור דלק לעזה באמצעות העברתו בצינור הדלק בנחל עוז, תקטן אספקת החשמל בעזה ב-91 אחוזים. מאחר ומלאי הדלק בתתנת הכוח בעזה מינימאלי, כל שיבוש באספקת הדיזל לתחנה ישפיע על אספקת החשמל והמים לתושבים בתוך 48 שעות. הפסקות החשמל והמים הקיימות כבר כיום צפויות להתארך. (הספקה סדירה של מים תלויה במשאבות הפועלות על חשמל).

הגבלות נוספות על מעברי עזה יביאו לכך שתושבי הרצועה יהפכו לאסירים. ההשלכות של צעד זה יבואו לידי ביטוי במחסור באספקה שוטפת בחנויות ובשווקים, שכן כבר כיום מלאי המזון הינו מינימאלי. מאז ה-19 ביוני 90 אחוזים מהסחרות שנכנסו לרצועת עזה הוגדרו כ"סחורות מסחריות" (מוצרים בסיסים הכוללים בעיקר מזון ומוצרי היגיינה שונים) המשווקות

לאוכלוסיה בערוצים מסחריים. כמות הסיוע ההומניטרי (מוצרי מזון בסיסיים – אורז, שמן בישול, סוכר, שעועית, חומוס וכדומה) המחולקים ישירות למוטבים של האירגונים ההומניטריים) עמדה על 10 אחוזים בלבד¹. מניעת יבוא "סחורות מסחריות" תוביל להתכווצות נוספת של הכלכלה, במיוחד בתחום המסחר הקמעונאי במזון. לסוכנויות הבינלאומיות אין את המשאבים והאפשרות לגשר על פער כזה במקרה של חסימת יבוא סחורות.

מחסור אפשרי באמצעי תשלום: בעקבות הצהרת ממשלת ישראל, בנק הפועלים הישראלי החליט לנתק את קשריו עם בנקים פלסטינים בעזה. ייתכן שלהחלטה זו יהיו השלכות כלכליות והומניטאריות חמורות, שיביאו להתדרדרות נוספת על המצב בעזה, על המסחר הפלסטיני ועל תשלום משכורות עובדי הרשות.

השפעת שביתת עובדי מערכת הבריאות ברצועת עזה

ב-17 בספטמבר יחידות הבריאות המקומיות הפלסטיניות קראו להשעיית השביתה במערכת הבריאות הפלסטינית שהתחילה ב-14 באוגוסט. במהלך השביתה, ארגון WHO ביקר בבתי החולים² כדי לעקוב מקרוב אחר המצב. בעוד שמספר הפניות נותר בעינו, מספר אשפוזי היום והניתוחים ירד בכל בתי החולים שנבדקו, למעט בי"ח תל אל-סולטאן. מתן שירותי דיאליזה לא נפגע מבחינת מספר הטיפולים הנחוצים לכל חולה, ואולם רק אחות סיעודית אחת שובצה לעקוב אחרי טיפולי הדיאליזה עבור שישה חולים במהלך השביתה, בהשוואה ליחס של אחות אחת לשני חולים לפני השביתה. מספר הביקורים במרפאות ראשוניות, מספר הביקורים של חולים כרוניים הנזקקים למעקב שוטף ומספר הביקורים ביחידות המיילדות ירד במהלך ארבע הסקירות שבוצעות ברצועת עזה³. כמו-כן, מספר הביקורים ביחידות לתכנון המשפחה ירד בצפון עזה ובנפת עזה. (ממצאים נוספים בפרק בנושא בריאות הציבור – ראה נוסח אנגלי מלא באתר OCHA).

הגדה המערבית

התייקרות במחיר המזון לבע"ח וירידה במחיר השוק של כבשים

רועי צאן וחקלאים בגדה המערבית מתמודדים כעת עם איום על מקור פרנסתם בשל התייקרות מחירי המזון לבע"ח בשוק העולמי, והתייקרות נוספת בגין עליית הובלה בכלל והובלת מים בפרט. במקביל, הגישה שלהם לשטחי מרעה מצטמצמת. שטחי המרעה צומצמו בשל חסמת דרכי גישה, מגבלות השימוש בקרקע, מחסור גובר בקרקעות בשל נוכחות ההתנחלויות הישראליות וניתוק ובידוד אדמות בגלל הגדר.

פסיקת ביהמ"ש בנושא תוואי הגדר סביב בלעין

בארבעה בספטמבר ביהמ"ש העליון הורה לצה"ל לפרק חלקים מהגדר שנבנו ליד הכפר בלעין, ולשרטט מחדש את התוואי באזור זה. מדובר בקטע גדר באורך 1.7 ק"מ באזור נפת רמאללה. תושבי הכפר, יחד עם פעילים ישראלים ופעילים בינלאומיים, ארגנו במקום הפגנות שבועיות במחאה על בניית הגדר במשך כמעט שלוש שנים. ההפגנות לוו פעמים רבות בעימותים אלימים בין המפגינים לחיילי צה"ל. מפקדת התיאום והקישור הישראלית דיווחה שצה"ל מחויב לקיים את פסיקת בג"צ, אולם ביה"מש לא קבע תאריך יעד לביצוע המשימה, ולפי הקצין, צה"ל לא קבע תאריך יישום. מדובר בתהליך מורכב עבור צה"ל שכן עליו לשרטט תוואי חדש לגדר, תוך התחשבות במספר שיקולי ביטחון ושיקולים טכניים. השער בגדר, המאויש ע"י חיילי צה"ל, פתוח למעבר תושבי בלעין בלבד, בין שש בבוקר לשמונה בערב, כך לפי החלטת בג"צ קודמת.

סגר מחמיר בזמן החגים היהודיים בחברון

בזמן החגים היהודיים - ראש השנה, יום כיפור וסוכות, אלפי מתנחלים ישראלים ותומכיהם ביקרו באזור H2 בחברון. כתוצאה מכך גברה המתוחות בעיר, ונרשמו מקרים רבים של אלימות מתנחלים, והוטלו הגבלות תנועה מחמירות.

הארגונים הבאים, בהם סוכנויות א"ם, ארגונים בינלאומיים, וארגונים המעורבים בארגון קבוצות עבודה סיפקו מידע לדו"ח: United Nations Children's Fund (UNICEF), United Nations Development Program (UNDP), United Nations Educational Scientific and Cultural Organization (UNESCO), United Nations Food and Agricultural Organization (FAO), United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), United Nations Office for the High Commissioner of Human Rights (OHCHR), United Nations Population Fund (UNFPA), United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East (UNRWA), United Nations Special Coordinator for the Middle East Peace Process (UNSCO), World Food Program (WFP), World Health Organization (WHO), Al Haq, Badil, Save the Children (UK), Defence of Children International – Palestine Section (DCI-PS), Oxfam GB, Palestine Hydrology Group (PHG) and members of the Temporary International Mechanism. (TIM).

בדו"ח המלא ניתן למצוא נתונים מפורטים במבט חודשי אודות הנושאים הבאים:

- **הגנה על אזרחים** – מספר ההרוגים והפצועים, ישראלים ופלסטינים כתוצאה ישירה מהסכסוך הישראלי-פלסטיני.
- **הגנה על אזרחים** – מספר ההרוגים והפצועים פלסטינים כתוצאה מהעימותים הפנימיים בין הפלגים הפלסטיניים.
- **הגנה על ילדים** – מספר ההרוגים והפצועים, ישראלים ופלסטינים כתוצאה ישירה מהסכסוך הישראלי-פלסטיני וכתוצאה מעימותים פנים פלסטיניים.
- **אלימות ופגיעה ברכוש פרטי** (אלימות מתנחלים; הריסות בתים)
- **גישה וחופש תנועה** – המכשולים הפיזיים ומשטר ההגבלות והיתרי התנועה בגדה וברצועה; יישום הסכם המעברים (AMA) ותפקוד המעברים העיקריים ברצועה.

- מצב סוציו-אקונומי
- זמינות ונגישות שירותי הבריאות
- בטחון במזון
- סוגיות בחקלאות
- מצב המים והתברואה

לקריאת הדו"ח המלא בשפה האנגלית פנו לאתר OCHA :

http://www.ochaopt.org/documents/HM_Sep07.pdf

המשרד לתאום הומניטארי של האו"ם – OCHA
ת.ד 3872 ירושלים, טל: 02 – 582 5853 /9962 ochaopt@un.org www.ochaopt.org

¹ בהקשר זה הכוונה במונח מוצרים הומניטאריים מתייחסת למוצרי מזון בסיסיים כמו אורז, שמן בישול וכיו"ב, מזון לבע"ח ותרופות המיובאות ע"י סוכנויות סיוע ומחולקות למוטבים. מוצרים מסחריים כולים מזונות בסיסיים כמו קמח חיטה מוצרים יום-יומיים בסיסיים כמו סבון וחיתולים, וסוגי מזון נוספים כמו בשר קסוא ומוצרי חלב טריים, המויבאים ע"י המגזר הפרטי ונמכרים בשווקים.

² בתי החולים כמאל עדוואן ובית האנון בצפון עזה, ביה"ח לילדים וביה"ח שיפה בעיר עזה, בית החולים "הללי אקצא" במרכז, בתי החולים נאסר בהאן יונס ואבו-יוסיף נג'אר ו-תל סוךטאן בצפון הרצועה. מחוזות עזה, האן יונס ורפיח של PHC ברצועה.

³ בצפון עזה, האן יונס רפיח ו-10 מרכזי PHC במחוז עזה.